

EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas

2011/2197(INI)

25.1.2012

NUOMONĖ

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto

pateikta Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetui

dėl moterų ir klimato kaitos
(2011/2197(INI))

Nuomonės referentė: Bairbre de Brún

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas ragina atsakingą Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. pažymi, kad klimato kaita ir neigiamas jos poveikis turėtų būti vertinami kaip su lytimis susiję ir svarbūs visoms sritims (socialinei, kultūros, ekonomikos ir politikos) vietos ir pasaulio lygmeniu plėtros klausimai, ir kad visi suinteresuotieji subjektai turi dėti bendras pastangas, jog užtikrintų, kad klimato kaitos ir nelaimių rizikos mažinimo priemonės būtų taikomos atsižvelgiant į lyčių skirtumus, vietos gyventojų poreikius ir gerbiant žmogaus teises;
2. primena, kad siekiant išvengti pavojingos klimato kaitos ir, jeigu įmanoma, apriboti vidutinės temperatūros didėjimą iki 2°C arba 1,5°C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio temperatūra, neabejotinai būtina vengti milžiniškų neigiamų padarinių moterims ir kitiems pažeidžiamiems gyventojams;
3. primena, kad 2007 m. ketvirtojoje vertinimo ataskaitoje Tarpvyriausybinių klimato kaitos komisija (angl. IPCC) patvirtino, jog klimato kaitos poveikis yra nevienodas ir priklauso nuo lyties, amžiaus ir klasės, ir tikėtina, kad labiausiai nukentės neturtingieji; pabrėžia, kad visais Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBKKK) derybų etapais, pradedant mokslo tyrimais ir analize ir baigiant klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo strategijų planavimu, įgyvendinimu ir kūrimu, būtina atsižvelgti į lyčių lygybės principus;
4. pabrėžia, kad 70 proc. pasaulio neturtingųjų yra moterys, jos dirba du trečdalius visų dirbamų darbo valandų, tačiau turi mažiau nei 1 proc. visos nuosavybės; joms neleidžiama lygiomis teisėmis naudoti ir valdyti išteklių, technologijų, paslaugų, teisių į žemę, kredito ir draudimo sistemų, ir sprendimų priėmimo galių, todėl jos yra pernelyg pažeidžiamos, patiria neproporcingai didelį klimato kaitos poveikį ir turi ir mažiau galimybių prisitaikyti prie klimato kaitos; pabrėžia, kad 85 proc. žmonių, mirusių dėl klimato kaitos sukeltų gaivalinių nelaimių, yra moterys, kad 75 proc. ekologinių pabėgėlių yra moterys ir kad yra didesnė tikimybė, jog nematomomis karo dėl išteklių ir smurto, kylančio dėl klimato kaitos, aukomis taps moterys;
5. pabrėžia, kad siekiant tvaraus vystymosi būtina suteikti politines, finansines ir su švietimu susijusias teises moterims, kurios sudaro apie 50 proc. pasaulio gyventojų, ir kurios vis dėlto prisiima palyginti daugiau atsakomybės už kasdienes sprendimus, susijusias su vartojimu, vaikų priežiūra ir buitimi, o visi šie dalykai daro poveikį aplinkai ir klimatui;
6. pažymi, kad daugelyje pasaulio bendruomenių dėl atsakomybės šeimoje moterys gali labiau nukentėti nuo aplinkos pokyčių, kuriuos apsunkina klimato kaitos poveikis; joms atliekant daugelį vaidmenų – gaminant maistą ir jį tiekiant, teikiant priežiūrą ir atliekant ekonominius vaidmenis – minėti veiksniai daro poveikį;
7. pabrėžia, kad esama pagrįstų įrodymų, jog nuo klimato priklausančių sąlygų poveikis sveikatai, pvz., netinkama mityba ir užkrečiamų ligų plitimas, skirtingoms lytims yra nevienodas; susirūpinęs atkreipia dėmesį į didelį moterų mirtingumą nelaimių atveju;

mano, kad labiau į skirtingas lytis orientuoti moksliniai tyrimai apie klimato kaitos poveikį moterų sveikatai padėtų tiksliau reaguoti; ragina visų šalių vyriausybes užtikrinti geresnį sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, galimybes jomis naudotis ir jų teikiamą paramą, ypač moterims, kaip priežiūros paslaugų teikėjoms, kad prisidėtų prie veiksmų, kuriais būtų sprendžiamos su klimato kaita susiję pavojai sveikatai, ir būtų sukurta pavojaus sveikatai vertinimo pagal lytį sistema ir taikomos su klimato kaita susijusios prisitaikymo ir (arba) švelninimo priemonės;

8. atkreipia dėmesį į tai, kad moterys visame pasaulyje aktyviau dalyvauja pilietinės visuomenės veikloje, todėl svarbus žingsnis pirmyn – moterų organizacijų tinklų ir pilietinės visuomenės veiklos palengvinimas ir rėmimas;
9. mano, kad žmogaus raidai būtina užtikrinti lyčių lygybę, taip pat tai yra pagrindinis kovos su skurdu tikslas; reikalauja, kad lyčių lygybe grindžiamas požiūris būtų taikomas visose srityse rengiant vystymosi, žmogaus teisių ir klimato kaitos politiką; ragina imtis veiksmų, kad būtų užtikrinta, jog JTBBKKK būtų įgyvendinama atsižvelgiant į žmogaus teisių programas ir nacionalinius bei tarptautinius susitarimus dėl lyčių lygybės ir teisingumo, įskaitant Konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims (angl. CEDAW);
10. pažymi, kad ateityje didės aplinkos kaitos poveikis gyventojų migracijai ir perkėlimui ir kad, kaip teigia Jungtinių Tautų vyriausiasis pabėgėlių reikalų komisaras, 80 proc. pasaulio pabėgėlių yra moterys ir vaikai; dar kartą primena, kaip svarbu nustatyti strategijas, kuriose būtų atsižvelgta į lyčių skirtumus, reaguojant į dėl klimato kaitos kylančias aplinkos ir humanitarines krizes; todėl mano, kad būtina skubiai iširti, kaip valdyti ekologinę migraciją atsižvelgiant į lyčių skirtumus; tai reiškia, kad reikia pripažinti ir reaguoti į lyčių vaidmenis ir pareigas gamtos išteklių srityje, galbūt taip pat užtikrinti, kad bendruomenės turėtų joms reikiamų menkų išteklių ir kad atvykstantys migrantai būtų aprūpinami vandeniu;
11. pabrėžia, kad moterys taip pat turi vertingų žinių ir įgūdžių ir yra veiksminga jėga švelninant klimato kaitą ir prie jos prisitaikant, mažinant nelaimių riziką ir stiprinant atsparumą joms; pripažįsta, kad reikia daugiau duomenų apie konkrečias šalis pagal atskiras lytis, kad būtų galima veiksmingai įvertinti ir nagrinėti skirtingą poveikį, kurį klimato kaita daro kiekvienai lyčiai;
12. pripažįsta, kad gyventojų skaičiaus didėjimas daro poveikį išmetamam ŠESD (šiltnamio efektą sukeliančių dujų) kiekiui, ir pabrėžia poreikį tinkamai reaguoti į bet kokius neįgyvendintus visų šalių visuomenių moterų ir vyrų kontracepcijos poreikius;
13. pabrėžia, koks svarbus moterų vaidmuo įgyvendinant klimato kaitos poveikio švelninimo priemones kasdieniniame gyvenime, pvz., taupant energiją, imantis perdirbimo priemonių ir naudojant ekologiškus ir organinius produktus;
14. todėl pripažįsta, kad moterys gali labai padėti sėkmingai siekti naujovių panaudodamos savo švietimo gebėjimus tvarkant dalykinius reikalus ir tvarkant namų ūkį;
15. šiuo požiūriu pabrėžia, kad svarbu didinti aktyvų moterų dalyvavimą siekiant tvaraus vystymosi naujovių, kaip priemonės kovojant su rimtais klimato kaitos keliamais

sunkumais;

16. ragina ES ir valstybes nares įvertinti, kiek su klimato kaita susijusia politika atsižvelgiama į moterų poreikius, ir primygtinai ragina rengiant su lyčių politika susijusią tvaraus vystymosi politiką taikyti lyčių lygybės aspektą;

17. ragina viso pasaulio vyriausybes:

- atsižvelgti į lyčių poreikius savo nacionalinėje politikoje, veiksmų planuose ir kitose priemonėse, susijusiose su tvariu vystymusi, nelaimių rizika ir klimato kaita, vykdant sisteminę lyčių analizę, nustatant į skirtingas lytis orientuotus rodiklius bei kriterijus ir plėtojant praktines priemones;
- kurti klimato kaitos poveikio švelninimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos programas, kurios būtų įgyvendinamos naudojantis lyčių analize siekiant padidinti moterų ir mergaičių gerovę – pvz., padidinti galimybes gauti kreditus, naudotis gebėjimų ugdymo ir konsultavimo paslaugomis, gauti informaciją, turėti daugiau galimybių naudotis žeme ir gamtos ištekliais, tvaria energija ir technologijomis bei galimybe gauti informaciją apie reprodukcinę sveikatą ir susijusias paslaugas;
- atsižvelgti į moterų prioritetus ir poreikius finansavimo mechanizmuose ir įtraukti aktyvų moterų dalyvavimą į finansavimo kriterijų kūrimą ir išteklių skyrimą su klimato kaita susijusioms iniciatyvoms, pirmiausia, vietos lygmeniu;

18. ragina ES ir jos valstybes nares įgyvendinti „su klimatu susijusio teisingumo“ principą; atkakliai tvirtina, kad didžiausia skriauda, kurią padaro mūsų nesugebėjimas veiksmingai kovoti su klimato kaita, yra žalingas poveikis skurdžioms šalims ir jų gyventojams, pirmiausia moterims;

19. ragina visų pasaulio šalių vyriausybes skatinti suteikti galių moterims ugdant jų gebėjimus prieš su klimato kaita susijusias nelaimes, joms ištikus ir po jų, taip pat jas skatinant aktyviai dalyvauti numatant nelaimes, apie jas iš anksto įspėjant ir bandant joms užkirsti kelią ir taip stiprinti jų gebėjimą įveikti nelaimes;

20. pabrėžia poreikį plačiau ir veiksmingiau skatinti ES diplomatiją vedant visas tarptautines derybas klimato kaitos klausimais; mano, kad moterų dalyvavimo šios srities veikloje didinimas ir didesnių teisių joms suteikimas įdiegiant „švelniosios galios“ sąvoką galėtų daryti teigiamą įtaką;

21. pažymi, kad trečiojo pasaulio šalyse moterims tenka svarbiausias vaidmuo išgaunant ir tvarkant vandenį, nes jos dažniausiai jį atsineša, naudoja ir tvarko ne tik namų ūkiuose, bet ir žemės ūkyje; ragina Komisiją teikti paramą vystymuisi, siekiant sustiprinti prieinamas šulinių kasimo programas, paremtas atsinaujinančiais energijos ištekliais ir paprastomis bei lengvai išlaikomomis valymo sistemomis;

22. pažymi, kad reikia rengti daugiau mokymų moterims apie energijos ir vandens taupymą, nes jos yra svarbiausios šių išteklių valdytojos namų ūkyje.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	24.1.2012
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 47 -: 7 0: 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	János Áder, Elena Oana Antonescu, Kriton Arsenis, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Milan Cabrnok, Martin Callanan, Nessa Childers, Yves Cochet, Esther de Lange, Anne Delvaux, Bas Eickhout, Edite Estrela, Jill Evans, Karl-Heinz Florenz, Elisabetta Gardini, Julie Girling, Matthias Grootte, Françoise Grossetête, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Karin Kadenbach, Christa Kläß, Holger Kraemer, Jo Leinen, Peter Liese, Zofija Mazej Kukovič, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Gilles Pargneaux, Andres Perello Rodriguez, Sirpa Pietikäinen, Mario Pirillo, Pavel Poc, Frédérique Ries, Oreste Rossi, Dagmar Roth-Behrendt, Daciana Octavia Sărbu, Horst Schnellhardt, Richard Seiber, Theodoros Skylakakis, Bogusław Sonik, Salvatore Tatarella, Anja Weisgerber, Åsa Westlund, Glenis Willmott, Sabine Wils, Marina Yannakoudakis
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Gaston Franco, Jutta Haug, Bill Newton Dunn, Michèle Rivasi, Eleni Theocharous, Andrea Zanoni
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (187 straipsnio 2 dalis)	Kārlis Šadurskis